

(inventarisatie)

De huiszwaluw

©M. Sloendregt

De huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2007

Wim Deeben

In 2007 zijn er in de Kempen weer huiszwaluwen geteld. Ten opzichte van 2006 heeft er een verandering plaats gevonden: in het buitengebied zijn er bij en rondom de Achelse kluis gegevens vanaf 1995 tot 2006 aangeleverd.

OVERZICHT 1984 TOT EN MET 2007

In tabel 1 is een overzicht te zien van de getelde nesten in de loop van de afgelopen vierentwintig jaar. Ook is de telintensiteit per jaar aangegeven. Deze staat voor het aantal plaatsen waar de huiszwaluwen geteld zijn in dat jaar.

In tabel 1 zijn deze resultaten weergegeven: zowel van de aantallen als van de telintensiteit.

BESPREKING PER PLAATS

Acht, niet geteld.

Bladel, niet geteld.

Breugel, wederom wéér géén broedgeval.

Duizel, niet geteld.

Eindhoven, nagenoeg stabiel gebleven.

Geldrop, het in 2005 opgestarte kunstnesten project gaf wederom een lichte toename.

Hapert, niet geteld.

Heeze, flinke toename.

Knegsel, niet geteld.

Lage Mierde, niet geteld.

Leende, na een verhoging in 2006, nu een verlaging.

Oerle, wederom een verhoging, de broedgevallen zijn verdeeld over 5 locaties. opvallend is dat één locatie in een nieuwbouw bevindt.

Reusel, niet geteld.

Steensel, van twee naar drie broedgevallen.

Sterksel, nagenoeg stabiel gebleven.

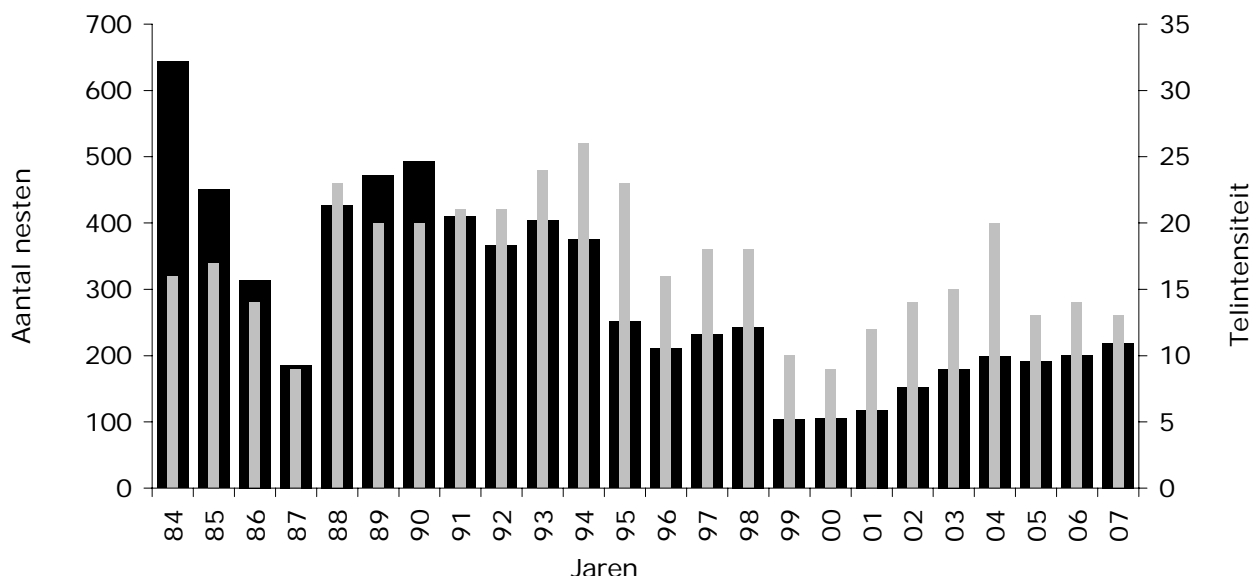
Veldhoven, de kolonie aan de Run is gelijk gebleven, bij de Boerenbond is deze verminderd.

Westerhoven, na de inzinking van 2006 weer een verhoging.

Wintelre, lichte afname.

Zandoerle, flinke afname.

TABEL 1: AANTAL NESTEN VAN DE HUISZWALUW IN DE KEMPEN (ZWARTE BALK) EN HET AANTAL PLAATSEN WAAR IS GETELD (GRIJZE BALK) IN DE PERIODE 1984-2007.

TABEL 2.1 OVERZICHT VAN DE GETELDE HUISZWALUWNESTEN IN DE KEMPEN VAN 1984 – 1995.

Plaats	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95
Acht	--	6	8	11	11	16	9	12	10	--	17	19
Bergeijk	--	8	6	--	6	7	6	3	7	8	8	7
Bladel	--	39	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Breugel	24	20	9	9	12	13	12	5	9	3	2	2
Budel	--	--	--	--	31	31	22	20	14	6	5	2
Budel Dorplein	--	--	--	--	30	25	25	26	26	23	12	10
Budel Schoot	--	--	--	--	10	7	12	3	6	2	2	1
Casteren	27	--	--	--	6	12	--	--	--	14	--	--
Duizel	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0
Eindhoven	97	82	53	42	29	31	25	29	30	23	18	17
Geldrop	77	32	36	40	44	49	56	39	32	16	19	24
Hapert	33	13	14	13	21	17	17	11	10	--	12	6
Heeze	1	8	15	18	21	13	10	4	8	4	14	16
Hoogeloon	37	33	--	--	--	--	--	--	--	7	--	--
Knegsel	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4	2
Lage Mierde	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Leende	34	23	--	5	4	3	11	6	6	8	9	6
Leenderstrijp	--	--	--	--	--	--	--	--	--	45	35	32
Luyksgestel	37	21	19	--	24	22	25	22	19	23	18	18
Maarheeze	--	--	--	--	2	45	51	42	36	33	31	--
Nuenen	73	43	38	21	19	--	--	16	12	18	18	12
Oerle	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Reusel	68	46	--	--	44	49	49	28	27	15	16	17
Soerendonk	--	--	--	--	34	39	27	26	27	19	19	--
Steensel	21	26	26	27	32	30	30	27	19	19	6	3
Sterksel	--	--	--	--	--	--	--	--	--	40	48	--
Veldhoven (de Run)	40	21	29	--	21	34	40	33	38	18	21	25
Veldhoven (Boerenbond)	--	--	--	--	1	--	--	--	2	6	9	11
Waalre	40	--	29	--	--	--	33	30	--	25	--	--
Weebosch	23	19	14	--	3	4	7	6	8	9	7	2
Westerhoven	12	10	18	--	22	25	26	22	20	20	17	9
Wintelre	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	8	10
Zandoerle	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--
Totaal:	644	450	314	186	427	472	493	410	366	404	375	251
Telintensiteit:	16	17	14	9	23	20	20	21	21	24	26	23

TABEL 2.2 OVERZICHT VAN DE GETELDE HUISZWALUWNESTEN IN DE KEMPEN VAN 1996 – 2007.

Plaats	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06	07
Acht	26	26	27	--	--	--	5	28	27	--	--	--
Bergeijk	4	4	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Bladel	--	--	--	--	--	--	1	1	1	--	--	--
Breugel	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0
Budel	16	11	7	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Budel Dorplein	--	--	13	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Budel Schoot	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Casteren	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Duizel	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--	--
Eindhoven	24	20	21	6	3	3	20	7	4	6	4	4
Geldrop	17	20	16	14	--	8	5	11	10	20	23	29
Hapert	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--	--
Heeze	13	8	14	20	26	21	26	27	19	22	18	35
Hoogeloon	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Knegsel	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	--	--
Lage Mierde	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	--	--
Leende	5	6	2	0	0	0	2	1	3	5	10	7
Leenderstrijp	33	32	53	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Luyksgestel	8	9	10	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Maarheeze	--	33	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Nuenen	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Oerle	--	--	--	--	--	--	--	--	2	4	7	14
Reusel	11	3	3	2	2	0	1	2	1	1	2	--
Soerendonk	--	11	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Steensel	9	8	5	3	1	2	2	0	0	2	1	3
Sterksel	--	--	19	18	21	19	22	18	23	21	17	18
Veldhoven (de Run)	17	25	32	28	33	16	17	19	23	47	53	50
Veldhoven (Boerenbond)	13	6	6	11	18	23	21	23	17	22	21	17
Waalre	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Weebosch	2	1	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Westerhoven	12	8	12	--	--	23	25	31	30	38	19	24
Wintelre	--	--	--	--	--	--	--	9	32	--	21	7
Zandoerle	--	--	--	--	--	2	4	2	4	3	5	1
Totaal:	211	232	243	103	105	118	152	180	199	191	201	219
Telintensiteit:	16	18	18	10	9	12	14	15	20	13	14	13

NESTPLAATSEN IN HET BUITENGEBIED

Tabel 3 geeft het verloop van het aantal nesten van huiszwaluwen weer.

BESPREKING PER PLAATS

De Achelse Kluis en Achelseweg, gegevens vanaf 1995 kunnen achterhalen, de aantallen van Achelse kluis van 2007 waren niet bekend.

Leenderstrijp, boerderij Paaldijk, na twee jaren van achteruitgang geeft 2007 weer een toename.

De Ruijter van Steveninck kazerne, wederom een toename.

Leende, Valkenswaardseweg, gelijk gebleven.

Leende, Strijperdijk, geen broedgeval.

Leende, Strijpsestraat, gelijk gebleven.

Leende, Ulkendonken, lichte toename.

Leende, Maarhezerweg, gelijk gebleven.

Sterksel, Turfweg, lichte afname.

Sterksel, Ronde bleek, geen broedgeval.

Reusel, Schepersweijer, niet geteld.

TABEL 3 AANTAL HUISZWALUWEN OP ENKELE PLAATSEN IN HET BUITENGEBIED.

Plaats	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95
Fabrieken KZM Budelco, Dorplein	--	--	--	--	19	26	28	19	25	28	19	12
Achelse Kluis / Achelseweg	58	39	53	63	75	83	81	56	46	56	43	26
Aanshotse Beemden	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	4	3
Riethoven	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	--
Leenderstrijp	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	28	29
De Ruijter van Steveninck	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Leende, Valkenswaardseweg	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Leende, Strijperdijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Leende, Strijpsestraat	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Leende, Ulkendonken	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Leende Maarhezerweg	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Sterksel, Turfweg	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Sterksel, Ronde Bleek	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Reusel, Schepersweijer	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Wintelre,	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Totaal:	58	39	53	63	94	109	109	75	71	86	102	70

DISCUSSIE

Het gaat al jaren slecht met de huiszwaluw. In de tabellen is dat duidelijk te zien. Het jaar 2007 lijkt een jaar van verdere achteruitgang. De telintensiteit is vermindert!

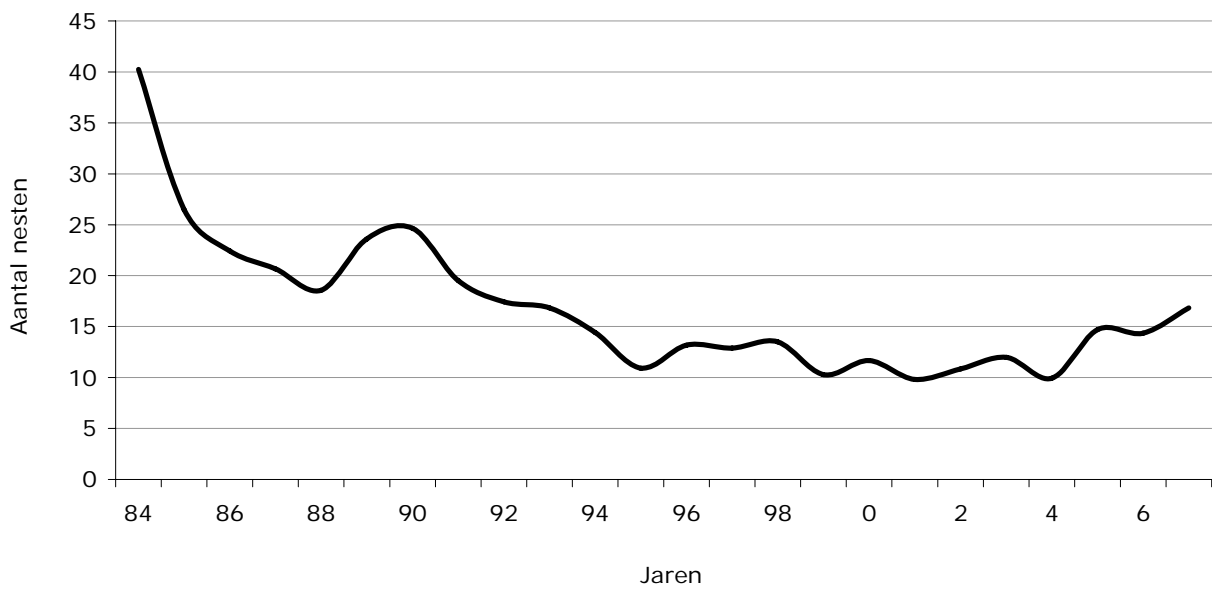
Op langere termijn is de achteruitgang onmiskenbaar. In figuur 1 en 2 wordt dat nog eens geïllustreerd aan de hand van het aantal nesten per getelde plaats.

Het aantal is min of meer onafhankelijk van de telintensiteit. In de onderzoeksperiode van vierentwintig jaar is het aantal nesten per plaats flink achteruit gegaan, van ruim boven de veertig nesten per plaats in 1984, naar zeventien in 2007.

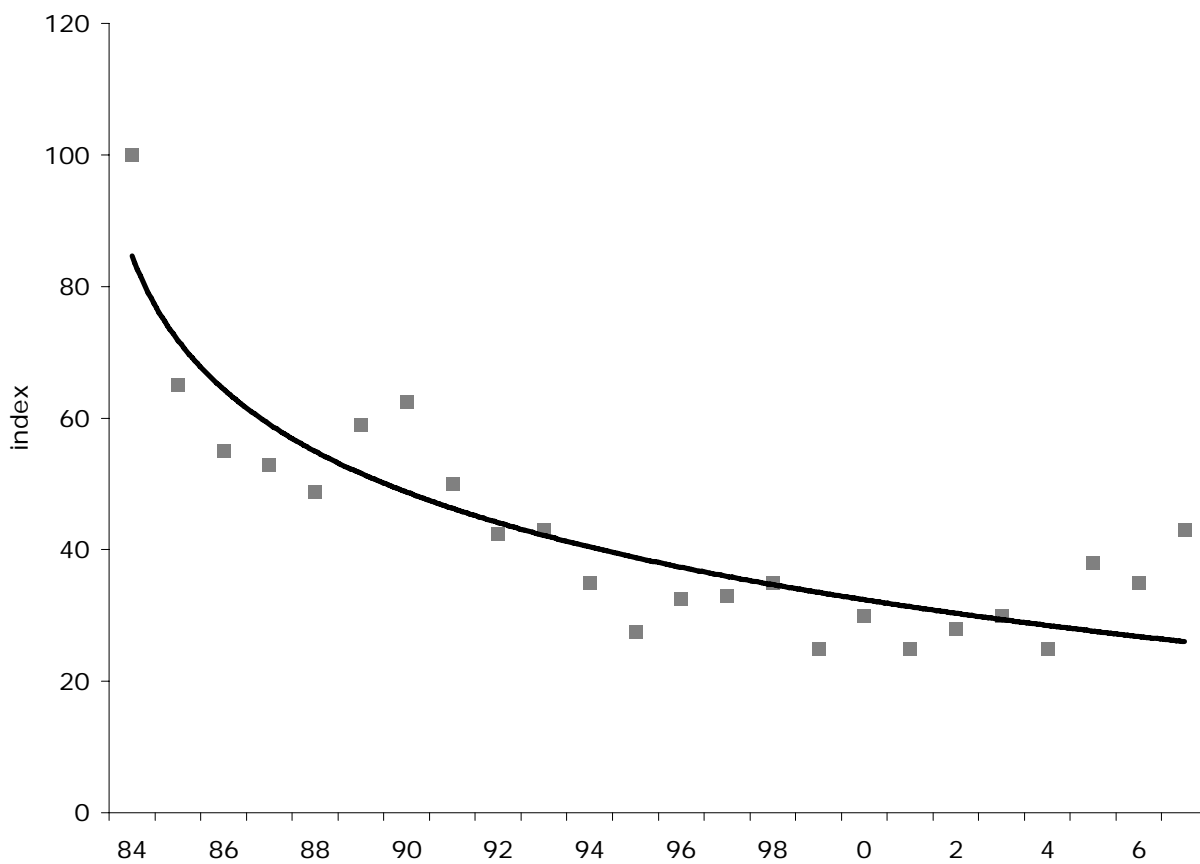
Plaats	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06	07
Fabrieken KZM Budelco, Dorplein	19	19	20	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Achelse Kluis / Achelseweg	11	9	15	26	50	38	17	13	18	18	17	3
Aanscotse Beemden Eindhoven	--	5	22	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Riethoven Veldhovensedijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Leenderstrip boerderij Paaldijk	11	10	5	--	--	31	27	28	29	24	17	26
De Ruijter van Steveninck kazerne	7	--	6	--	--	--	--	--	18	25	36	44
Leende, Valkenswaardseweg	--	--	8	5	5	37	51	35	60	68	70	70
Leende, Strijperdijk	--	--	--	--	--	1	0	0	0	0	0	--
Leende, Strijpsestraat	--	--	--	--	--	10	10	10	16	20	20	20
Leende, Uikendonken	--	--	--	--	--	--	--	4	5	6	8	11
Leende Maarhezerweg	--	--	--	--	--	--	--	5	6	2	8	8
Sterksel, Turfweg	--	--	--	17	21	27	19	13	16	13	15	13
Sterksel, Ronde Bleek	--	--	8	13	4	0	0	0	0	0	0	0
Reusel, Schepersweijer	--	--	--	--	--	--	--	--	--	32	32	--
Wintelre, Boerderij de Haas	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21	10
Totaal:	48	43	84	61	80	144	124	108	168	208	244	205

FIGUUR 1 GEMIDDELD AANTAL NESTEN VAN DE HUISZWALUW PER GETELDE PLAATS IN DE KEMPEN IN DE PERIODE 1984-2007

FIGUUR 2 TRENDLIJN POPULATIE HUISZWALUWEN IN DE KEMPEN VAN 1984 TOT EN MET 2007

AANDACHTGEBIEDEN

In de loop der jaren is de populatie ver achteruit gegaan. Voor het jaar 2008 wordt wederom aan de tellers (dames zijn zéér welkom!) de vraag voorgelegd, kijk naar specifieke aandachtgebieden die van belang zijn voor de huiszwaluw:

- bouwmaterialen in de omtrek aanwezig.
- afsteken van nesten.
- overstekken in donkere kleuren geschilderd.
- wat is er in de omgeving veranderd?

DANKWOORD

Het team huiszwaluwtellers bestond dit jaar uit de volgende personen: *Guus Nas, Piet Wuyts, Wil de Veer, Mart van de Broek, Piet van Happen, Geert Engels, Mark Sloendregt, Ad van Asten achterhaalde gegevens van de Achelse kluis en Wim Deeben.*

LITERATUUR

Veenhuizen, W. (1997) *De huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 1996.* De Blauwe Klauwier 23(4): 114-116.

Veenhuizen, W. (1998) *De huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 1997.* De Blauwe Klauwier 24(2): 27-29.

Veenhuizen, W. (1999) *De huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 1998.* De Blauwe Klauwier 25(1): 5-7.

Deeben, W. (2002) *De huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 2001.* De Blauwe Klauwier 28(1): 1-3.

Deeben, W. (2003) *De huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 2002.* De Blauwe Klauwier 29(2): 13-16.

Deeben, W. (2004) *De huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 2003.* De Blauwe Klauwier 30(1): 1-4.

Deeben, W. (2005) *De huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 2004.* De Blauwe Klauwier 31(1): 11-14.

Deeben, W. (2006) *De huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 2005.* De Blauwe Klauwier 32(2): 9-14.

Deeben, W. (2007) *De huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 2006.* De Blauwe Klauwier 33(1): 20-26.